

STRATEJİ ONLINE EĞİTİM

2024-2025 EĞİTİM - ÖĞRETİM YILI 9. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 2. DÖNEM 2. YAZILISI

Ben sanatlarda tedahüle taraftar değilim. Şiiri şiir, resmi resim, müziği müzik olarak kabul etmelidir. Her sanatın kendine ait hususiyetleri ve ifade vasıtaları vardır. Meramı bu vasıtalarla anlatmak ve şu hususiyetlerin içinde kapalı kalmak hem sanatın hakikî kıymetlerine hürmetkâr olmak hem de bir cehde bir emeğe yer vermek demektir. Güzel olanı temin edecek güçlük herhalde bu olmalıdır. Şiirde müzik, müzikte resim ve resimde edebiyat bu güçlüğü yenemeyen insanların müracaat ettikleri birer hileden başka bir şey değildir. Bundan maada (dolayı) bu sanatlar, öteki sanatların içine girince hakikî değerlerinden pek çok şey kaybetmektedirler.”

1.Yukarıdaki metinden hareketle eleştiri türünün özelliklerinden üçünü yazınız. (10 puan)

a.

b.

c.

Beylerbeyi’nde doğmuşum, bostanlara karşı bir evde... Yıl, 1895... Babam, mühendis Süleyman Sami bey.

Yalnız çizgi adamı, rakam adamı değildi, kafa ve kalb adamı idi de... Ne güzel bir kalemi vardı.

Bir kere eli kalkmadı bana... Bir kere öfke ile bakmadı gözlerime... Bir kere kaşları çatılmadı dargın dargın...

İyi yetişmemi isterdi. İlkokulu bitirir bitirmez, Kuzguncuk’ta (...) mektebine yazdırdı beni: Fransızca öğreneyim diye...

Türkçeyi evde, özel öğretmenler okutuyordu. Dikkat ettiniz mi: Öğretmen demedim, öğretmenler dedim.

Çünkü Türkçenin adı Osmanlıca idi benim çocukluğumda ve iki yabancı dil karışığı idi: Arapça, Farsça!

(...)

Yusuf Ziya Ortaç (Beni Ben Anlatayım)

2) Okuduğunuz otobiyografiden hareketle bu türün özelliklerini aşağıdaki bilgi haritasına yazınız. (10 puan)

Ortalık yeni ağarıyordu. Köşk, daha uykudaydı. Kâmrân, odanın pancurlarından birini ittiği vakit, Feride'yi bahçede gördü. Pencerenin açıldığını o da fark etmişti. Başını kaldırdı, yeni doğan güneşe karşı elini gözlerine siper ederek:

— Uyandınız mı, Kâmrân Bey? Ne kadar tabiatınızı değiştirmişsiniz. Eskiden sizi uyandırabilmek için pancurlarınıza yazın avuç avuç çakıl taşı, kışın bir yığın kartopu atmak lâzım gelirdi. Siz de biraz Anadolu olmuşsunuz. Ben orada, bu saatte kalktığım vakit: “Tembel, insan üstüne güneş doğurur mu?” diye beni ayıplarlardı.

Eski hafif, alaycı Çalikuşu'nu hatırlatan bu sözleri söyleyen sesinde kalbe serinlik ve tazelik hisleri veren berrak bir akarsu ahengi vardı. Kâmrân, biraz korkarak sordu:

— Ben de geleyim mi, Feride?

O hâlâ elleri güneşe karşı gözlerinde, ta eskiden yaptığı gibi gizli gizli eğlenerek:

— Rutubetin nazik vücudunuzu incitmesinden korkmazsanız fena olmaz. Size Anadolu ikramı yaparım.

3. Yukarıdaki parçadan hareketle romanın yapı unsurlarını yazınız. (20 puan)

Yer/Mekân:

Karakter:

Olay Örgüsü:

Zaman:

Anlatıcı:

4. Sabahları Ali'nin bir semaver, bir de fabrikanın önünde bekleyen salep güğümü hoşuna giderdi. Kahvaltısını yaptıktan sonra evden çıkıp duraktaki arkadaşları ile buluştu ve birlikte fabrikaya yürüdüler. Ali'nin annesine ölüm, bir misafir, namazında niyazında başörtülü bir komşu hanım gelir gibi geldi. Sabahları oğlunun çayını, akşamları iki kap yemeğini hazırlaya hazırlaya akşamı ediyordu. Arada bir yüreğinin kenarında bir kesiklik, bir ter, bir yumuşaklık hissediyordu, o kadar.

Yukarıdaki parçada Sait Faik Abasıyanık'ım Semaver adlı öyküsünden bir bölüm verilmiştir. Söz konusu öykünün türünü belirterek özelliklerinden üçünü yazınız. (20 puan)

a.

b.

c.

5. Kendimizi çok zorladık. Mana çıkmıyor. Düpedüz manasız bir şeydir ... Sonra bu güfteyi ben de defterime geçtim. Eve geldim. Sabahacak uğraştım. Beyideri ancak be ancak bu kadar gustosuna koyabildim. İşte nihayet şimdi bir şey ağnaşılıyor. Şairlik ipekçiliğe benzemez. Pek zorluklu ince bir iştir.

Yukarıdaki parçadan hareketle kahraman bakış açısını özelliklerinden üçünü yazınız. (10 puan)

a.

b.

c.

6. Aşağıdaki cümlelerde verilen boşluklara uygu bilgileri yazınız. (15 puan)

- a. Nabizade Nazım'ın kaleme aldığı ilk köy romanıdır.
- b. Dünya edebiyatında ilk modern roman Cervantes'in adlı eseridir.
- c. Türk edebiyatında ilk edebi roman İntibah adlı eseridir.
- ç. İlk çeviri romanı Yusuf Kemal Paşa, almıştır. Romanın adı ise Telemak'tır.
- d. Mehmet Rauf'un Eylül adlı romanı ilk roman özelliği gösterir.

7. “İki ömrüm olsun isterdim; biri yaşamak, diğeri okumak için.” sözünden yola çıkarak kitap okumanın faydaları ile ilgili değerlendirmelerinizi yazınız. (Puanlama yapılırken metin içerisindeki bütünlüğe - giriş, gelişme, sonuç- (5 puan), yazım kurallarına (5 puan) ve noktalama işaretlerine (5 puan) dikkat edilecektir.) (15 puan)

F. Gökhan KIRDAĞ

Türkçe Öğretmeni

SORULARIN ÇÖZÜMÜ İÇİ TIKLAYIN

<https://youtu.be/BGyB-Dgcos4?si=pUr8x-PUIURoBuO->

F. Gökhan KIRDAĞ

Türkçe Öğretmeni

Tel: 0551 639 47 46

Youtube: Gökhan Kırdag Türkçe ve Edebiyat Dersleri

<https://www.youtube.com/@gokhankirdag3275/playlists>

Whatsapp: <https://chat.whatsapp.com/LTNXY8PvjlxJaw0HhGhRVH>

Instagram: <https://www.instagram.com/gokhankirdag46/>